

Umut ULUSOY

**MEDENİ KANUN’UN KABULÜNÜN 100. YILINDA
CUMHURİYETİN MEDENİ
HUKUK PROFESÖRLERİ**

**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2025**

Aralık 2025

ISBN: 978-625-5697-77-6

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850) 441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

TAKDİM

Sanat sanat için midir yoksa halk için midir tartışması kıyamete kadar sürebilir. Şu cümle ise tartışmaya açık değil: “*Hukuk, hukuk için değildir*”. Hukukçu, bir sanatçının sanatı sahiplendiği ego ile hukuku sahiplenemez; hukuk, halk için, toplum içindir. Neyse ki kendi içimize, hukuk camiasına döndüğümüzde hocalarımızı sahiplenebiliyoruz: “*Hukuk hocaları, hukukçu içindir*”.

İlk gününden son gününe kadar altın değerindeki akademisyenliğin zirve noktasında da profesör hocalarımız var, yukarıdaki hesapla en çok altın toplayanlar onlar; büyük sermaye sahipleri! En kıdemsizinin bile ömrünün yarısından fazlasını hukukla geçirdiği düşünülürse bu yargı bir tespit sayılmaz mı? Şu açıdan bakıldığında, biriktirdiklerini kıymetli maden addetmek yanlış mı olur: Bugün ister yargıç-savcı, ister avukat-noter, isterse akademisyen olarak hukuk mesleği ile uğraşan istisnasız herkes, muhakkak bu bilim insanlarından birinin, ekseriyetle de birden fazlasının rahle-i tedrisinden geçmemiş midir? Bazen karayı görene kadar fırtınalarında çok yalpalamış olsak da bize öğrettikleri her şey için onlara minnettarız.

Elinizdeki bu kitap tümünü olmasa da en azından medeni hukuk profesörlerini, olabildiğince-ulaşılabildiğince, sayfalarında bir araya topluyor. Öğrencilerimiz ve akademisyen olmayan hukukçularımız onların bir kısmını, ders kitaplarının yazarları olarak tanıyor. Diğerlerini de en azından çalışmaları ile, haklarındaki genel bilgilerle bu kitaptan tanıyabilecekler. Bizler ise, tanıdığımız, dinlediğimiz, soru sordüğümüz, sohbetinde bulunduğumuz, hatıralar edindiğimiz hocalarımızla dolu bir esere kavuşmuş oluyoruz. Bunun için Umut Ulusoy’a teşekkür ediyor, çalışmasının her baskıda daha da olgunlaşarak sürmesini temenni ediyoruz.

Prof. Dr. Metin İKİZLER

Ekim 2025

ÖNSÖZ

Hukuk Fakültesini kazanan bir öğrenci ilk senesinde evvela Medeni Hukuk dersini alır. Medeni Hukukun ilk dersinde ise genellikle şu cümleyi işitir: Medeni Hukuk kişinin doğumundan ölümüne kadar geçirdiği tüm özel hukuk ilişkilerinin temelini oluşturur. Öyle ki bu ders ve bu dersin devamı niteliğinde olan Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Eşya Hukuku, Borçlar Hukuku Özel Hükümler ve Miras Hukuku dersleri dört yıl boyunca fakültede peşinizi bırakmaz. Daha da ötesi dört yıllık fakülte hayatından sonra bütün bir meslek hayatı ve dahi mesleği icra etmeyecek olsa bile yaşamının her anı medeni hukukla iç içedir. Bu bakımdan ayrı bir önem teşkil eder.

Öte yandan hukuk bilimini tarihin bilinmeyen dönemlerinde doğmuş ve sürekli bir gelişim ve değişim içinde olan bir canlıya benzetmek zannediyorum yanlış olmayacaktır. Ancak bu teşbih, içinde bir özellik barındırır. Şöyle ki hukuk gelişen ve değişen canlı bir varlık olarak düşünüldüğünde diğerlerinden ayrılan bir özelliği vardır. Bu özellik ise onun ölümsüz olmasında yatar. Zira dünyada son iki insan kalsa dahi hukuk var olmaya devam eder. Bu ölümsüzlük insanın sosyal varlık olmasının doğal bir sonucudur. Peki bu ölümsüz varlık nasıl büyür, gelişir ve değişir? Elbette hukukun temel kaynakları olan ahlak, din ve görgü kuralları bu gelişim üzerinde etkilidir. Ardından yasa koyucular ve hukuk uygulayıcıları da düşünülebilir. Ancak hukukun gelişiminde en büyük etki yadsınamaz şekilde hayatını hukuk bilimi üzerinde düşünmeye ve onu geliştirmeye adanmış bilim insanlarına aittir. Bu bilim insanları farklı unvanlar altında olsalar da zihinleri her daim hukuk “canlısını” sağlıklı şekilde geliştirmeye odaklanmıştır. İşte böyle bir amaca adanmış hayat en büyük takdiri hak eder. Bu takdiri hak edenlerin başında ise çoğunluğu ömrünün neredeyse en az 40 yılını hukuk bilimine adanmış Profesörler, hocalarımız gelmektedir. Ne şekilde olursa olsun her bir hukuk uygulayıcısı meslektaş bu hocalarımızın süzgecinden geçerek mesleğe ilk adımını atar.

Elinizdeki bu mütevazı çalışma, özel hukukun ana sütunu olan Medeni Hukukun gelişimine ömrünü adanmış Medeni Hukuk Profesörlerine adanmıştır.

Medeni Kanun'un kabul edildiği 4 Ekim 1926 tarihinden bu yana geçen yaklaşık 100 yıllık zaman diliminde Cumhuriyet birçok kıymetli hoca yetiştirmiştir. Ancak kapsam gereği bu eser yalnızca medeni hukuk profesörlerini içeren bir çalışma olarak hazırlanmıştır.

Eser, iki bölümden müteşekkildir: İlk bölümde aramızdan ayrılan (hepsi nur içinde yatsın) 46 değerli Medeni Hukuk Profesörüne; ikinci bölümde ise halen akademik çalışmalarına devam eden 128 Medeni Hukuk Profesörüne yer verilmiştir. Eserde her bir hocamızın bir portresi, kısa biyografisi ve bibliyografyası bulunmaktadır. Hocalarımızın eserlerinin dışında başka bir yoruma yer verilmemiştir. Bu vesileyle literatüre ve araştırmacılara derli toplu bir medeni hukuk bibliyografyası sunan elinizdeki çalışmayla, hayatını bu alana adanmış kıymetli hocalarımızın her birine saygı sunmayı amaçlıyorum. Bu bakımdan çalışma aslında bir biyografiye daha yakın olsa da hocalarımızın eserlerinin de listelenmesi, çalışmaya bir bibliyografya çalışması niteliği de katmıştır. Öte yandan özellikle cumhuriyetin ilk yıllarında hukuk profesörlerinin akademik eğitimleri konusunda yeknesaklık bulunmamaktadır. Bazıları Darülfunun'dan geçme olup diğerlerinin ise unvanı alışı şekilleri farklılık göstermektedir. Ayrıca "*Ordinaryüs Profesör*" unvanını taşıyanlar da vardır. Tüm bunları birbirinden ayırmak eğitim tarihinin de konusu olup ayrı bir çalışma kapsamında incelenecek ölçüde geniştir. Bu sebeple elinizdeki çalışmada merhum hocalarımızın her biri için standart şekilde profesör unvanı kullanılmıştır.

Çalışmanın her iki bölümü kendi içerisinde soyadına göre alfabetik sıralama esas alınarak düzenlenmiştir. Birinci bölümde yer alan hocalarımızın fotoğrafları ve biyografileri, adlarına basılan Armağan eserleri, açık erişim veri tabanları veyahut altsoylarıyla kurmuş olduğum irtibatlarla elde edilmiştir. İkinci bölümde yer alan 128 hocamızın ise her biriyle irtibat kurulmuş ve kişilik haklarına hâlel getirmemek adına uygun gördükleri fotoğrafların kullanımı esas alınarak biyografilerinde yer alan bilgilerin doğruluğu ve güncelliği teyit edilmiştir. Fotoğrafına yer verilmesini istemeyen veya irtibat kurulamayan hocalarımızda ise fotoğraf hariç bırakılmıştır. Çalışmada bilgilerine yer verilmesine rıza göstermeyen iki hocamıza ise yer verilmemiştir. Çalışmanın yayına hazır hale getirilme süreciyle yayınlanma süreci arasındaki zaman diliminde profesör unvanını elde eden; ancak yayın aşamasında olduğu için yer veremediğim hocalarım ile araştırma sürecinde gözden kaçırdığım için kendisine yer veremediğim hocalarım var ise her birinin affına sığınıyorum. Her türlü eksiklik benim kusurumdur. Ayrıca, çalışmalarına devam eden hocalarımızın baskı aşamasında yayınlanan eserlerine de yer vermek mümkün olmamıştır. Eserin daha sonraki baskılarında bu eserler de çalışmaya eklenecektir.

Bu vesileyle çalışma fikrini ortaya koyduğum ilk andan itibaren desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen ve her başım sıkıştığında yardımına koşan Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk krsmzn kıymetli hocası Doç. Dr. Çiğdem Mine Yılmaz’a teşekkürü bir borç bilirim. Nezaketi ve yardımseverliğiyle her daim destek olan, öte yandan ricamı kırmayarak bu eser için takdim yazısıyla şahsımı onurlandıran Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı başkanımız Prof. Dr. Metin İvizler hocama teşekkür ederim. Çalışmanın yayına hazır hale getirilme sürecinde her türlü yardımını bir ağabey edasıyla yapan, tavsiyeleriyle yol gösteren değerli büyüğüm İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalından Dr. Hasanali Akay’a ayrıca teşekkür etmek isterim. Çalışmada yer verdiğim dolayısıyla izinlerine muhtaç olduğum 128 hocamızın her birine yapmış oldukları katkı ve desteklerini esirgemedikleri için ayrı ayrı en içten dileklerimle teşekkür ederim. Son olarak bu eserin basım ve dağıtımını üstlenen Filiz Kitabevi’ne ve tüm çalışanlarına teşekkür ederim.

Umut ULUSOY

21 Ekim 2025

BURSA

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	III
ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	IX

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAMIZDAN AYRILAN MEDENİ HUKUK PROFESÖRLERİ

Turgut AKINTÜRK.....	3
Jale G. AKİPEK	7
Şener AKYOL	11
Fahrettin ARAL	14
Kemal Fikret ARIK	16
Ahmet Esat ARSEBÜK.....	21
Aytekin ATAAY	26
Aydın AYBAY	28
Nuşin AYİTER	30
Veysel BAŞPINAR.....	33
Mehmet Şakir BERKİ	39
Kemaleddin BİRSEN	44
Erol CANSEL	46
Bülent DAVRAN.....	50
Mustafa DURAL	53
Seyfullah EDİS.....	57
Halid Kemal ELBİR.....	61
Şeref ERTAŞ	68
Turhan ESENER	75

Feyzi Necmeddin FEYZİOĞLU	81
Necla GİRİTLİOĞLU	85
Hüseyin Avni GÖKTÜRK.....	87
Samim GÖNENSAY	92
Kemal Tahir GÜRSOY.....	94
Serap HELVACI	99
Zahit İMRE	102
Ali Naim İNAN.....	106
Selim KANETİ.....	109
İsmail Hakkı KARAFAKİH	112
Necip KOCAYUSUFPAŞAOĞLU.....	114
Nevzat KOÇ	118
Bülent KÖPRÜLÜ	121
Ebül'ulâ MARDİN	124
M. Kemal OĞUZMAN	128
Hüseyin Cahit OĞUZOĞLU	134
Hasan Seçkin OZANOĞLU	138
Safa REİSOĞLU	141
Seza REİSOĞLU.....	144
Veli SALTIK.....	148
Özer SELİÇİ.....	149
Rona SEROZAN	152
Vasfî Raşit SEVİĞ.....	162
İsmet SUNGURBEY	166
Haluk TANDOĞAN.....	171
Selahattin Sulhi TEKİNAY	177
Hıfzı Veldet VELİDEDEOĞLU	180

İKİNCİ BÖLÜM

AKADEMİK ÇALIŞMALARINA DEVAM EDEN MEDENİ HUKUK PROFESÖRLERİ

Faruk ACAR.....	187
Osman AÇIKGÖZ.....	193

Nejat ADAY	197
Şahin AKINCI	200
Şebnem AKİPEK ÖCAL	204
Halil AKKANAT	216
Galip Sermet AKMAN	222
Sanem AKSOY DURSUN	224
Mustafa AKSU	228
Teoman AKÜNAL	234
Hüseyin ALTAŞ	237
Atilla ALTOP	244
Osman Gökhan ANTALYA	251
Arzu ARIDEMİR	258
Azra ARKAN SERİM	264
Abdülkadir ARPACI	267
Yeşim ATAMER	273
Mustafa ATEŞ	285
Mehmet AYAN	291
Serkan AYAN	293
Murat AYDOĞDU	299
Oğuz Sadık AYDOS	306
Hasan AYRANCI	309
Emel BADUR	312
Ömer BAĞCI	317
Nami BARLAS	320
Ece BAŞ SÜZEL	327
Başak BAŞOĞLU KAPANCI	334
Cem BAYGIN	344
Herdem BELEN	348
Tuba BİRİNCİ UZUN	353
Haluk BURCUOĞLU	359
Vedat BUZ	363
Erdem BÜYÜKSAGİŞ	367
Ebru CEYLAN	374

Sezer ÇABRİ.....	383
Mesut Serdar ÇEKİN	388
Bilgehan ÇETİNER.....	393
Selma ÇETİNER	397
Ömer ÇINAR	400
Mehmet DEMİR.....	403
Harun DEMİRBAŞ	406
Huriye Reyhan DEMİRCİOĞLU	408
Hüseyin Murat DEVELİOĞLU	412
Murat DOĞAN.....	416
Evgen Gülçin ELÇİN	423
Baki İlkay ENGİN.....	426
Mehmet ERDEM.....	431
İhsan ERDOĞAN	435
Tevfik Fikret EREN.....	439
Mehmet Serkan ERGÜNE	443
Nuri ERİŞGİN.....	447
Fulya ERLÜLE	450
Hasan ERMAN	457
Mehmet Ali ERTEN	461
Ümit GEZDER.....	463
Kadir Emre GÖKYAYLA	467
Doruk GÖNEN.....	473
Fulya İlçin GÖNENÇ	477
Mustafa Alper GÜMÜŞ.....	482
Özcan GÜNERGÖK	490
Metin GÜRKANLAR	493
Osman Berat GÜRZUMAR	496
Kudret GÜVEN.....	500
Hüseyin HATEMİ.....	503
Ayşe HAVUTCU	507
İlhan HELVACI	512
Metin İKİZLER.....	519

Emrehan İNAL	524
Hamdi Tamer İNAL	531
Mehmet Murat İNCEOĞLU	538
Hasan İŞGÜZAR.....	544
Zafer KAHRAMAN.....	546
Kadir Berk KAPANCI.....	552
İbrahim KAPLAN	567
Ayşe Dilşad KESKİN	572
Ahmet Mithat KILIÇOĞLU	575
Çiğdem KIRCA.....	584
Köksal KOCAĞA.....	590
Cengiz KOÇHİSARLIOĞLU	593
Mehmet KÖKSAL	596
Erden KUNTALP	605
Zekeriya KURŞAT	610
Ekrem KURT.....	615
Erkan KÜÇÜKGÜNGÖR	619
Şölen KÜLAHÇI.....	623
Aslı MAKARACI BAŞAK	626
Haluk Nami NOMER.....	630
Cemal OĞUZ	636
Saibe OKTAY ÖZDEMİR.....	638
Mehmet Tufan ÖĞÜZ	645
Seda ÖKTEM ÇEVİK.....	649
Maya Turgut ÖZ.....	655
Hasan Cumhuri ÖZAKMAN.....	658
Arif Barış ÖZBİLEN	662
Hayrunnisa ÖZDEMİR	667
Çağlar ÖZEL	673
Burak ÖZEN	679
Etem Saba ÖZMEN.....	686
Bilge ÖZTAN	693
İpek SAĞLAM	696

XIV

Kerem Cem SANLI.....	701
Suat SARI.....	708
Öz SEÇER.....	711
Ayşe Lale SİRMEN.....	715
Turan ŞAHİN.....	721
Muzaffer ŞEKER.....	725
Şükran ŞIPKA.....	729
Mustafa TİFTİK.....	735
Murat TOPUZ.....	738
Ahmet TÜRKMEN.....	745
Özlem TÜZÜNER.....	749
Mehmet İlhan ULUSAN.....	757
Alper UYUMAZ.....	762
Mehmet ÜNAL.....	769
Türker YALÇINDURAN.....	772
Süleyman YALMAN.....	774
Cevdet YAVUZ.....	777
Mehmet Deniz YENER.....	789
Umut YENİOCAK.....	792
Abdulkerim YILDIRIM.....	795
Mustafa Fadıl YILDIRIM.....	800
Canan YILMAZ.....	805
Süleyman YILMAZ.....	810
Melek YÜCE.....	814
Zeynep İpek YÜCER AKTÜRK.....	818
Aydın ZEVLİLİLER.....	821
Zafer ZEYTİN.....	827
KAYNAKÇA.....	833